

## Vanligaste transplantationerna

● Antal transplantationer i Sverige 2010

### Hornhinna

Saknar blodkärl och är därför relativt stryktålig. En donerad hinna kan lagras i upp till en månad.

### Lunga

Görs bara på patienter som utan ingrepp beräknas avlida inom 2–3 år. Femårsöverlevnaden är minst 60 procent.

### Hjärta

Operation tar 4–6 timmar. Donatorhjärtat sys in på samma plats som det ursprungliga. En hjärtlungmaskin syresätter och pumpar runt blodet under operationen. Livslång medicinering med immunhämmande läkemedel krävs.

### Lever

Transplantation enda behandlingen\* vid svår leversvikt. Levern ersätts av en hel eller delad lever. En vuxen kan ge en del av sin lever till sitt barn. Femårsöverlevnaden är över 80 procent.

\* 2008 gjordes en transplantation av leverceller. Kan i vissa fall ersätta en organtransplantation vid akut leversvikt.

### Cell-öar

Ett enklare ingrepp mot diabetes är att föra in insulinproducerande celler i levern. Ca 50 procent av patienterna är insulinfria efter två år.

### Hud

Tunt lager hyvlas av på det egna låret. Sätts sedan över plastik eller där hud saknas.

Källa: Bo-Göran Ericzon/Karolinska universitetssjukhuset, IRODAT, Donationsrådet. Grafik: SvD

51

56

137

10

370

### Hjärtklaffar

Eftersom en inopererad klaff inte växer och dessutom förkalkas måste till exempel ett klaffopererat barn få ett nytt transplanterat senare i livet. Nya klaffar kan rädda liv vid medfött hjärtfel och inflammation i hjärtats innerhinna.

### Njure

När 90–95 procent av funktionen är förlorad behövs transplantation. Operationen tar två-tre timmar. Den nya njuren placeras strax ovan ljumsken och de gamla njurarna får sitta kvar. Patienten måste ta immunhämmande mediciner.

### Bukspottkörtel

Kan göra patienter fria från både diabetes och njursvikt. Körteln opereras in nedtill på höger sida i buken. Transplantation tar cirka fem timmar.

### Tarmar

Delvis på experimentellt stadium eftersom relativt få transplantationer genomförts.

### Benmärg

Stamceller från benmärg tas till vara och förs sedan in för att bilda nya blodceller – användbart vid till exempel leukemi där behandlingen bryter ner den existerande sjuka benmärgen.

### Celltransplantation

Än så länge på experimentell nivå. Forskare hoppas till exempel kunna behandla parkinson och Alzheimers sjukdom med transplantation av nervceller.